NN 16/2020 (12.2.2020.), Zakon o patentu

HRVATSKI SABOR

328

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PATENTU

Proglašavam Zakon o patentu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 31. siječnja 2020.

Klasa: 011-01/20-01/03
Urbroj: 71-06-01/1-20-2
Zagreb, 6. veljače 2020.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON O PATENTU

DIO PRVI
OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se sustav zaštite izuma patentom, uporabnim modelom i svjedodžbom o dodatnoj zaštiti pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo (u daljnjem tekstu: Zavod).

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na zaštitu izuma patentom na odgovarajući će se način primijeniti na odredbe o uporabnom modelu, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Usklađenost s pravnim aktima Europske unije

Članak 2.

(1) Ovaj Zakon sadržava odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

– Direktivom 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o pravnoj zaštiti biotehnoloških izuma (SL L 213, 30. 7. 1998.) i

– Direktivom 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30. 4. 2004.).

(2) Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

– Uredbe (EZ) br. 1610/96 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 1996. o uvođenju svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za sredstva za zaštitu bilja (SL L 198, 8. 8. 1996. – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1610/96)

– Uredbe (EZ) br. 469/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti za lijekove (SL L 152, 16. 6. 2009. – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 469/2009) kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EU) 2019/933 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 469/2009 o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti za lijekove (SL L 153/1, 11. 6. 2019.) i

– Uredbe (EZ) br. 816/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o obveznom licenciranju patenata koji se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima (SL L 157, 9. 6. 2006. – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 816/2006).

Podredna primjena drugih propisa

Članak 3.

(1) U postupcima građanskopravne zaštite na odgovarajući se način primjenjuju odredbe općeg propisa kojim se uređuje parnični postupak, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Na pojedina pitanja koja se odnose na obvezne odnose povodom patenta odnosno svjedodžbe o dodatnoj zaštiti te na naknadu štete prouzročenu njihovom povredom na odgovarajući se način primjenjuju odredbe općeg propisa kojim se uređuju obvezni odnosi, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) U postupcima određivanja privremenih mjera na odgovarajući se način primjenjuju odredbe općeg propisa kojim se uređuje postupak osiguranja, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(4) Na pojedina vlasnička pitanja koja se odnose na patent odnosno svjedodžbu o dodatnoj zaštiti primjenjuju se odredbe općih propisa kojima se uređuju vlasnički odnosi, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Značenje pojmova

Članak 4.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

a) *registar* je službena zbirka podataka koju u elektroničkom obliku vodi i održava Zavod, a koja uključuje podatke čiji se upis zahtijeva ili dopušta ovim Zakonom

b) *pravilnik* je Pravilnik o patentu kojim se pobliže uređuju pojedinosti iz ovoga Zakona, a za koje je ovaj Zakon izričito odredio propisivanje pravilnikom te sadržava detaljna pravila i uzorke obrazaca koji su korisni u provedbi odredbi ovoga Zakona

c) *prijava* je prijava za zaštitu izuma patentom ili uporabnim modelom

d) *biološki materijal* je bilo koji materijal koji sadržava genetičku informaciju i koji se može razmnožavati sam ili se može razmnožavati u biološkom sustavu

e) *mikrobiološki postupak* je svaki postupak koji uključuje ili koji se provodi na mikrobiološkom materijalu ili čiji je proizvod mikrobiološki materijal

f) *izumi iz područja biotehnologije* su izumi koji se odnose na proizvod koji se sastoji od biološkog materijala ili koji sadržava biološki materijal, ili na postupak kojim je taj biološki materijal proizveden, prerađen ili upotrijebljen

g) *biljna sorta* je skupina biljaka kako je definirana u članku 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2100/94 od 27. srpnja 1994. o oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu zajednice (SL L 227, 1. 9. 1994.), sa svim izmjenama i dopunama

h) *postupak koji je u osnovi biološki* je postupak dobivanja biljaka ili životinja ako se u cijelosti sastoji od prirodnih postupaka kao što su križanje ili selekcija

i) *ovlaštena institucija za pohranu mikroorganizama* je institucija koja udovoljava uvjetima propisanima Budimpeštanskim sporazumom o međunarodnom priznavanju pohrane mikroorganizama za potrebe patentnog postupka od 28. travnja 1977., sa svim revizijama

j) *Pariška unija* je unija ugovornih stranaka na koje se primjenjuje Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva iz 1883. te njezine revizije i dopune

k) *Ugovor o suradnji na području patenata* (u daljnjem tekstu: PCT) *Ugovor o suradnji na području patenata* potpisan 19. lipnja 1970. u Washingtonu, sa svim revizijama, a svako pozivanje na PCT smatra se ujedno pozivanjem i na odredbe pravilnika u skladu s PCT-om

l) *Europska patentna konvencija* (u daljnjem tekstu: EPC) je Konvencija o priznavanju europskih patenata sastavljena u Münchenu 5. listopada 1973., sa svim revizijama, a svako pozivanje na EPC smatra se ujedno pozivanjem i na odredbe pravilnika u skladu s EPC-om

m) *nacionalna prijava patenta* je prijava patenta podnesena Zavodu prema ovom Zakonu

n) *nacionalni patent* je patent priznat na temelju nacionalne prijave patenta

o) *europska prijava patenta* je prijava europskog patenta podnesena prema EPC-u, kao i međunarodna prijava patenta podnesena prema PCT-u za koju Europski patentni ured (u daljnjem tekstu: EPO) obavlja poslove kao naznačeni ili izabrani ured i u kojoj je Republika Hrvatska naznačena u smislu teritorijalnog opsega prijave

p) *europski patent* je europski patent koji priznaje EPO na temelju europske prijave patenta i u skladu s EPC-om, u kojem je Republika Hrvatska naznačena u smislu teritorijalnog opsega patenta

r) *međunarodna prijava* je prijava koja je podnesena u skladu s PCT-om

s) *naznačeni ured* je nacionalni ured države koju je naznačio podnositelj prijave u skladu s PCT-om

t) *izabrani ured* je nacionalni ured države koji je izabrao podnositelj prijave u skladu s PCT-om.

(2) U odnosu na svjedodžbu o dodatnoj zaštiti, pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u uredbama (EZ) br. 469/2009 i 1610/96.

(3) U odnosu na prisilne licencije koje se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima, pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao i pojmovi uporabljeni u Uredbi (EZ) br. 816/2006.

Rodno značenje pojmova

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI
PREDMET ZAŠTITE PATENTOM

Patentibilni izum

Članak 6.

(1) Patent je pravo koje se priznaje za svaki izum iz bilo kojeg područja tehnike koji je nov, ima inventivnu razinu i koji se može industrijski primijeniti.

(2) Ne smatraju se izumima u smislu stavka 1. ovoga članka, osobito:

1. otkrića, znanstvene teorije i matematičke metode

2. estetske tvorevine

3. pravila, upute i metode za izvođenje umnih aktivnosti, igara ili za obavljanje poslova

4. prikazivanje informacija

5. računalni programi.

(3) Predmeti ili aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka isključeni su od patentne zaštite samo u mjeri u kojoj se prijava patenta ili patent odnose na same predmete ili aktivnosti kao takve (per *se).*

Patentibilni izumi iz područja biotehnologije

Članak 7.

(1) Pridržavajući se uvjeta iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona, izumi iz područja biotehnologije patentibilni su i ako se odnose na:

1. proizvod koji se sastoji od biološkog materijala ili koji sadržava biološki materijal

2. postupak kojim je taj biološki materijal proizveden, prerađen ili upotrijebljen ili/i

3. biološki materijal koji je izoliran iz prirodnog okruženja ili je proizveden tehničkim postupkom, čak i ako se prije nalazio u prirodi.

(2) Izum koji se odnosi na biljnu sortu ili životinjsku pasminu patentibilan je ako tehnička izvedivost izuma nije ograničena na određenu biljnu sortu ili životinjsku pasminu.

Iznimke od patentibilnosti

Članak 8.

Iz zaštite patentom izuzeti su:

1. biljne sorte i životinjske pasmine

2. postupci za dobivanje biljaka ili životinja koji su u osnovi biološki, kao i biljke i životinje dobivene isključivo tim postupcima, osim izuma koji se odnose na mikrobiološki ili drugi tehnički postupak ili proizvod dobiven putem takvog postupka

3. izumi koji se odnose na dijagnostičke ili kirurške postupke ili postupke liječenja koji se primjenjuju neposredno na ljudskom ili životinjskom tijelu, osim proizvoda, posebno tvari i smjesa, koji se primjenjuju u navedenim postupcima i

4. izumi čije bi komercijalno iskorištavanje bilo protivno javnom poretku ili moralu, pri čemu se iskorištavanje neće smatrati protivnim javnom poretku ili moralu samo zbog toga što je takvo iskorištavanje zabranjeno zakonom ili drugim propisom, a osobito se to odnosi na:

a) postupke kloniranja ljudskih bića

b) postupke modificiranja genetičkog identiteta zametne loze ljudskih bića

c) uporabu ljudskih embrija u industrijske ili komercijalne svrhe i

d) postupke modificiranja genetičkog identiteta životinja koji bi vjerojatno uzrokovali njihovu patnju bez ikakve bitne medicinske koristi za čovjeka ili životinju, kao i životinje koje su rezultat takvih postupaka.

Ljudsko tijelo i njegovi elementi

Članak 9.

(1) Izumi koji se odnose na ljudsko tijelo, razne stupnjeve njegova oblikovanja i razvoja te na jednostavno otkriće jednog od njegovih elemenata, uključujući odsječak ili djelomični odsječak gena, ne mogu biti patentibilni.

(2) Izum koji se odnosi na element izoliran iz ljudskog tijela ili na drugi način proizveden tehničkim postupkom, uključujući odsječak ili djelomični odsječak gena, može biti patentibilan, čak i ako je struktura toga elementa identična sa strukturom prirodnog elementa.

(3) Industrijska primjenjivost odsječka ili djelomičnog odsječka gena mora biti otkrivena u prijavi patenta.

Novost izuma

Članak 10.

(1) Izum je nov ako nije sadržan u stanju tehnike.

(2) Pod stanjem tehnike podrazumijeva se sve što je učinjeno dostupnim javnosti pisanim ili usmenim putem, uporabom ili na bilo koji drugi način prije dana podnošenja prijave.

(3) U stanje tehnike uključen je i sadržaj svih prijava koje imaju učinak u Republici Hrvatskoj, onakvih kako su podnesene, koje imaju raniji dan podnošenja od dana prijave iz stavka 2. ovoga članka, a koje su objavljene tek na dan podnošenja prijave patenta ili nakon toga.

(4) Odredbe stavaka 2. i 3. ovoga članka ne isključuju mogućnost zaštite patentom neke tvari ili smjese sadržane u stanju tehnike, koje se primjenjuju u postupcima iz članka 8. točke 3. ovoga Zakona, pod pretpostavkom da njihova primjena nije sadržana u stanju tehnike.

(5) Odredbe stavaka 2. i 3. ovoga članka ne isključuju mogućnost zaštite patentom neke tvari ili smjese iz stavka 4. ovoga članka, za posebnu primjenu u postupcima iz članka 8. točke 3. ovoga Zakona, pod pretpostavkom da takva njihova primjena nije sadržana u stanju tehnike.

Otkrivanje izuma bez štetnih posljedica

Članak 11.

(1) Smatrat će se novim u smislu članka 10. ovoga Zakona i izum koji je bio sadržan u stanju tehnike najviše šest mjeseci prije dana podnošenja prijave patenta zbog ili kao posljedica:

1. očite zlouporabe u odnosu na podnositelja prijave patenta ili njegova pravnoga prednika ili

2. izlaganja izuma od strane podnositelja prijave ili njegova pravnoga prednika na službenoj ili službeno priznatoj međunarodnoj izložbi u skladu s Konvencijom o međunarodnim izložbama potpisanom u Parizu 22. studenoga 1928., sa svim revizijama, pod uvjetom da podnositelj prijave naznači u prijavi patenta prilikom njezina podnošenja da je izum bio izložen te najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana podnošenja prijave podnese odgovarajuću potvrdu o izlaganju izuma.

(2) Potvrda iz stavka 1. točke 2. ovoga članka sadržava podatak o osobi koja je izum izložila, naziv izuma, dan otvaranja izložbe i, ako je izum otkriven nakon toga dana, dan prvog otkrivanja izuma te ovjeru nadležnoga tijela.

Inventivna razina

Članak 12.

(1) Izum ima inventivnu razinu ako za stručnu osobu iz odgovarajućega područja ne proizlazi, na očigledan način, iz stanja tehnike.

(2) Pri ispitivanju ima li izum inventivnu razinu ne uzima se u obzir sadržaj prijava iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona.

Industrijska primjenjivost

Članak 13.

Izum je industrijski primjenjiv ako se njegov predmet može proizvesti ili upotrijebiti u bilo kojoj grani industrije, uključujući poljoprivredu.

DIO TREĆI
PRAVO NA ZAŠTITU IZUMA

Ovlaštenici za stjecanje zaštite

Članak 14.

(1) Pravo na stjecanje zaštite izuma ima izumitelj ili njegov pravni sljednik.

(2) Ako je izum stvoren zajedničkim radom dvaju ili više izumitelja, izumiteljima ili njihovim pravnim sljednicima pripada zajedničko pravo na zaštitu.

(3) Strane fizičke i pravne osobe uživaju jednaka prava predviđena ovim Zakonom kao i domaće fizičke i pravne osobe ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora koji obvezuju Republiku Hrvatsku ili iz primjene načela uzajamnosti.

(4) Postojanje uzajamnosti dokazuje osoba koja se na uzajamnost poziva.

Izumitelj

Članak 15.

(1) Izumitelj je osoba koja je stvorila izum svojim stvaralačkim radom.

(2) Izumiteljem se ne smatra osoba koja je u stvaranju izuma pružala samo tehničku pomoć.

(3) Izumitelj ima pravo biti naveden u svojstvu izumitelja u prijavi patenta i uporabnog modela, u svim ispravama i publikacijama koje Zavod izdaje te u odgovarajućem registru Zavoda.

(4) Pravo izumitelja povodom izuma ostvarenog na radu ili u vezi s radom uređuje se posebnim zakonom.

Pravni sljednik izumitelja

Članak 16.

(1) Pravni sljednik izumitelja je fizička ili pravna osoba koja pravo na stjecanje patenta ima na temelju zakona, pravnoga posla ili nasljeđivanja.

(2) Poslodavac se smatra pravnim sljednikom izumitelja kad mu na temelju zakona koji se primjenjuje ili ugovora o radu pripada pravo na stjecanje patenta za izum stvoren u okviru radnog odnosa izumitelja.

Zastupanje pred Zavodom

Članak 17.

(1) Fizičku ili pravnu osobu koja nema prebivalište odnosno stvarno i djelatno industrijsko ili trgovačko poslovno sjedište u Republici Hrvatskoj u postupku pred Zavodom mora zastupati ovlašteni opunomoćenik.

(2) Opća načela zastupanja i posebni uvjeti na temelju kojih osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvarivati prava iz ovoga Zakona uređeni su posebnim propisima kojima se uređuju pitanja zastupanja.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, fizička ili pravna osoba može samostalno bez opunomoćenika poduzimati sljedeće radnje:

1. podnijeti prijavu
2. poduzimati radnje sa svrhom utvrđivanja dana podnošenja prijave
3. podnositi prijepis prve prijave kada zahtijeva pravo prvenstva iz članaka 43. i 72. ovoga Zakona
4. plaćati upravne pristojbe i naknade troškova postupka i
5. primati obavijesti od Zavoda u vezi s postupcima iz točaka 1. do 3. ovoga stavka.

(4) U slučaju samostalnog poduzimanja radnji iz stavka 3. ovoga članka fizička ili pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka Zavodu mora dostaviti adresu za primanje pismena koja se nalazi na teritoriju Republike Hrvatske.

(5) Fizičku ili pravnu osobu iz stavka 1. ovoga članka koja ne imenuje opunomoćenika odnosno Zavodu ne dostavi adresu za primanje pismena Zavod će iznimno pozvati zaključkom da u roku od tri mjeseca od dana poduzimanja radnje iz stavka 3. ovoga članka imenuje opunomoćenika ili dostavi adresu za primanje pismena koja se nalazi na teritoriju Republike Hrvatske.

(6) Ako fizička ili pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka ne postupi prema zaključku Zavoda iz stavka 5. ovoga članka, Zavod će rješenjem odbaciti njezin podnesak i odrediti dostavu javnom objavom.

DIO ČETVRTI
POSTUPAK ZA ZAŠTITU IZUMA